

# SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2— Din. Popis po dogovoru Inseratu davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240— Din. za inozemstvo 420— Din.

Upravnštvo: Knalova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

## Rumunski kralj Ferdinand umrl

Danes ponoči je kralj Ferdinand počelo zavratni bolezni. — Pokojnikovo iznenjanje in dela ter pomen za Rumuni.

Bukarešta, 20. julija. Nocoi ob zuri zjutraj je umrl rumunski kralj Ferdinand.

Zdravstveno stanje kralja je včeraj dopoldne postalno kritično. V zadnjem času je rapidno hujšal in že več dni ni mogel zavzeti nobene hrane. Zdravnik so sinoč napovedali neizogibno katastrofo. Ob smrtni postelji so bili zbrani kraljica Marija, prestolonaslednik Mihailo, drugi sin princ Nikolaj, jugoslovenska kraljica Marija in bivša grška kraljica Elizabeta.

Beograd, 20. julija. Vlada je danes sprejela službeno obvestilo o smrti rumunskega kralja Ferdinanda. V imenu ministarskega predsednika je posetil rumunskega poslanika še njegovega kabimenta ter mu izrazil sožalje naše vlade. V zastopstvu zunanjega ministra je izrazil sožalje njegov pomočnik Pavlović. Kakor se doznavata, bo na našem dvoru proglašeno šestmesečno dvorno žalovanje. Kralj Aleksander bo bržko jutri odpotoval z Bledu v Bukarešto, da se udeleži pogreba. Čas pogreba še ni določen.

Rumunija je s Ferdinandom izgubila svojega drugega kralja. Vladal je sicer komaj 12 let, a njegova vladarska doba bo trajno združena z rumunsko zgodovino, saj so se v njej uresničile najbolj optimistične sanje rumunskih načinov načinov.

Kralj Ferdinand je bil rojen 24. avgusta 1865 v Sigmarinou kot sin kneza Leopolda Hohenzollernskega. Bil je torej ožji sorodnik vladajoče pruske dinastije. Prvi rumunski kralj Karol je bil njegov stric. Ker ta ni imel svojih otrok, je bil princ Ferdinand I. 1893 slovensko proglašen za prestolonaslednika. Prestol je zasedel v prvih mesecih svetovne vojne, ko je stari Karol 10. oktobra 1914 umrl.

Po njegovo vladu je Rumunija vstopila v svetovno vojno na strani Antante. Nemške armade so pogazile rumunski edipor in zasedle vso Rumunijo z Bukarešto vred. Ceprav radi nega Rumunija ni mogla vdružiti do kraja, ampak je sklenila prenike na lastni pest, je vendar iz mirovnih pogodb izšla kot zmagovalka. Dobila je vse pokrajinje, naselejne od Rumunije, in še več. Dobila je Sedmograško, Bukovino in Besarabijo in se izredno povečala tako.

## Mesto krize vlade kriza davdovičarske stranke

V Skoplju sta včeraj konferirala gg. Marinković in Vukićević. — Napetost med Marinkovićem in Davdovičevim skupino. — Demokratični ministri zahtevajo zadoščenje za g. Vukićevića

Beograd, 20. julija. Vladni krogi si z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi prikrili napetost, ki vlada med obema koaliranimi strankami radi nedeljskega govora g. Davdovičevim. Zunanji minister dr. Marinković je včeraj nenadoma odpotoval v Skoplje in se tam sestal z ministrskim predsednikom g. Vukićevićem. V svojem razgovoru z novinarji je zunanji minister izjavil, da so vesti o vladni krizi pretirane in da o kakem prelomu med demokrati in radikalji ne more biti govora. V tem smislu se je izjavil tudi Velja Vukićević po sestanku z dr. Marinkovićem v Skoplju, kjer sta imela oba državnika večurno konferenco.

Demokratični ministri so imeli danes dolgotrajno konferenco. V političnih krogih se danes zatrjuje, da se je dr. Marinković odločil za nadaljnji obstanek v vladu tudi za sluchaj, da bi Ljuba Davdović s svojo akcijo izrazil razcep demokratske stranke.

V vrstah vladnih radikalov je opaziti s tem razvojem dogodkov veliko zadovoljnost. Iz njihovih vrst se forisira prelom med Davdovičevim in Marinkovićem. Vladni radikali računajo s tem, da bo ostala Vukićevičeva vlada do volitev na krmilu, tudi če preide g. Davdović s svojimi pristaši v odkrito opozicijo. Tako se tudi tolmačijo izjave g. Vukićevića, ki je oziroma na nedeljski govor Ljube Davdovičevi izjavil, da se ga ta govor prav nič ne tiče, ker on z Davdovičevim nima nobenega opravka, marveč je koaliran le z ono grupo demokratske stranke, ki je zastopana v vladu.

Davdovičevci kažejo kljub temu za nje precej neugodnemu razvoju političnega položaja veliko borbenost. Ljuba Davdovičević je imel včeraj in danes dolgotrajne konference s svojimi ožjimi pristaši. Kakor se doznavata iz njihovih vrst, bo Lj. Davdovičević v imenu stranke izdal proglašenje na volilce, v katerem jim bo obrazložil potek zadnjih dogodkov.

po obsegu, kakor tudi po številu prebivalstva, tako da spada danes med večje evropske države in igra v mednarodni politiki važno vlogo.

Ze kot prestolonaslednik je bil kralj Ferdinand poročil z mlado princeso Marijo iz rodbine Coburg-Edinburgh in je s tem stopil v sorodniške odnosje z angleško-kraljevskim dinastijom, kar je bilo i ranj za Rumunijo velikega pomena in velike korist. Kraljica Marija je bila svojemu možu ne le opora v zasebnem življenju, ampak tudi njegova desna roka pri vladarskih poslih in v političnem življenju. Tudi presestljivi uspeh Rumunije pri mirovih pogajanjih je v veliki meri zaslužen kraljice Marije.

Razun težkih dni med svetovno vojno sta morala kralj Ferdinand in kraljica Marija prestati tudi celo serijo drugih težkih preiskusenj. Najstarejša hčerka Elizabeta je bila poročena z grškim kraljem Georgijem, a je moral z njim vred pobegniti iz Grčije in se odpovedati prestolu. Starejši sin, nekdajni prestolonaslednik Karol, je človek posebne vrste, ki je krenil svoja pota in povzročil mnogo skrbiv rodbini in vodilnim politikom Rumunije. V spominu so še nedavni dogodki, ki so napoleč dovedli do spremembe v prestolonasledstvu in do trajne odkoda princa Karla iz Rumunije. Prestolonaslednik je sedaj njegov sinček Mihailo, ki pa je star še le pet let, tako da bo za podružni deceniji moral voditi vladarske posle regentski svet. Zato je umetno da bo smrt kralja Ferdinanda zadela Rumunijo mnogo težje, kakor zadene monarhijo smrt vladarja v normalnih razmerah. Tudi našem interesu je, da se razvijajo dogodki v sosedni in zavezniški Rumuniji brez kritičnih pretrajstev.

Druga hčerka kralja Ferdinanda in kraljice Marije je bila princesa Marija, ki je sedaj naša kraljica.

Kralj Ferdinand je bolehal že par let in črevesne raku, zoper katerega zdravniška veda še ne ve ne zanesljivega zdravila. Tako so ostala brezuspešna prizadevanja najboljših svetovnih zdravnikov, ki so zdravili pokojnega kralja. Posrečilo se jima sicer razvoj bolezni zavirati, a ustaviti ga niso mogli. Parkrat so ga že v zadnjem času iztrgali koščenemu objemu smrte, a danes zjutraj je le podlegel zavratni bolezni.

Pariz, 20. julija. Glasom zanesljivih vesti je nameravala italijanska vlada podjeti oboroženo intervencijo v Avstriji za slučaj, da bi iz dunajskih nemirov nastala revolucija, v katerem bi igrali komunisti glavno vlogo. V Italijanskih krogih se nazaščita, da bi italijanska vlada ne mogla dobiti komunističnega režima v Avstriji ter da bi napela vse sile, da to prepreči. V tem smislu je italijanska vlada poslala nato vsem velesilam in vladam sosednih držav. Jugoslovenska vlada je na to nato izjavila, da bi bila v slučaju intervencije

## Ljubljanska carinarnica se zgradi v Zeleni jami

Včeraj je posebna komisija določila prostor za novo carinarnico. — Veljala bo 8 milijonov in se zgradi iz kaldrmine. — Nevarnost zastoja v tlakovani ljubljanskih ulic

Ljubljana, 20. julija. Z beogradskim brzovlakom je včeraj zjutraj prispel v Ljubljano generalni direktor carin dr. Konrad Smid. Svrha njegovega potovanja je bila, da se definitivno resi med carinsko upravo, mestno občino in drugimi interesiranimi krogri vprašanje gradnje novega in trgovskega potrebnega odgovarjajočega carinskega poslopja pri glavnem kolodvoru. Ze včeraj se je vršil komisionalni ogled terena, na katerem se ima zgraditi carinsko poslopje. Komisije so se poleg dr. Smida udeležili za mestno občino komisar g. Mencinger, za gradbeni urad mestnega magistrata direktor inž. Prelovšek in inž. Mačkovšek, za železniško direkcijo načelnik g. Vargazon, za ljubljansko carinarnico inšpektor g. Rupl in upravnik g. Breščak, a za Zbornico za trgovino, obrti in industrijo tajnik dr. Ivan Pless.

Carinsko poslopje se zgradi v Zeleni jami za kurilnicco in bo imelo velika skladališča za blago. V prvem nadstropju glavnega poslopja bo 6 stanovanj za uradništvo carinarnice. S tem je definitivno opuščen protiveni načrt, da bi se carinarnica zgradila na slavbišču na Resljevi cesti poleg Tomanove hiše.

Gradbeni stroški so proračunani na približno 8 milijonov dinarjev. Carinsko poslopje bo last meste občine ljubljanske ter se tudi v zemljiški knjigi izvede zadevna knjižba. Mestna občina bo carinarnico gradila na svoje stroške, ki jih bo pa krila iz kaldrmine. Z ozirom nato so se pojavili posmlesi, da mestni občini še bodo odkazani večji kaldrminski zneski za kritje gradbenih stroškov za carinarnico, ne bo mogoče izvesti zasnovanega programa o obnovi in modernizaciji najvažnejših cest. V tem pogledu obstaja še spor med občino in carinsko upravo. V slučaju, da se kmalu rešijo še nekatere formalnosti in sporne točke manj bistvenega značaja, je pričakovati, da se prinese v gradnjo carinskega poslopja koncem meseca septembra ali najkasneje prihodnjo spomlad.

Generalni direktor g. Smid je danes opoldne odpotoval v Celje na inspekcijo tamkošnje carinarnice.

Generalni direktor g. Smid je danes opoldne odpotoval v Celje na inspekcijo tamkošnje carinarnice.

Italija je hotelu okupirati Austrijo

Nevarni načrti rimske vlade. — Energična in uspešna intervencija velesil. — Italijanska namera bi povzročila novo evropsko vojno

Pariz, 20. julija. Glasom zanesljivih vesti je nameravala italijanska vlada podjeti oboroženo intervencijo v Avstriji za slučaj, da bi iz dunajskih nemirov nastala revolucija, v katerem bi igrali komunisti glavno vlogo. V Italijanskih krogih se nazaščita, da bi italijanska vlada ne mogla dobiti komunističnega režima v Avstriji ter da bi napela vse sile, da to prepreči. V tem smislu je italijanska vlada poslala nato vsem velesilam in vladam sosednih držav. Jugoslovenska vlada je na to nato izjavila, da bi bila v slučaju intervencije

Austrijska vlada se boji novih izgredov

Obsežni varnostni ukrepi povodom pogreba žrtev revolte. — Parlament se sestane v ponedeljek. — Komunistična internacija je pozivala avstrijsko lavalstvo v upor

Dunaj, 20. julija. Danes popoldne ob 14. se vrši pogreb žrtev krvavih izgredov ob minulega tedna. Število žrtev je naraslo med tem že na 89 in se bo nedvomno še povečalo, ker se bori v bolničih s smrtno še mnogo težko ranjenih. Oblasti so podvzeli obvezne varnostne mere, ker se je batovih novih nemirov. Zlasti komunisti razvijajo živahnjo propagando ter pozivajo delavstvo v generalni stavki za časa pogreba, da bi takoj manifestirali svoj revolucionarni pokret. Komunistična »Rote Fahne« prinaša daljši poziv, v katerem naglaša, naj bi bila ta generalna stavka poskušnja za bodočo revolucijo, ki bo osvobodila proletariat iz pod buržujskega jarma.

Aretacije osumljencev, ki so se udeležili krvavih izgredov, se nadaljujejo. Doslej je bilo aretiranih več sto komunistov. Med njimi je tudi mnogo poljskih in madžarskih beguncov in Bolgarov, ki sicer priznavajo, da so pristaši komunistov, zanikanjo pa vsako udrebovijo pri izredilih.

Preiskava je ugotovila, da se je policija pri streljanju posluževala posebne vrste krogel za puške, ki imajo sličen učinek, kakor znani »dum-dum« naboji. Krogle so jeklene in so prevlečene s svinčeno plastično. Policija se je posluževala tega streliva iz razloga, ker leta krogle najdalje 800 m in občute v prvem predmetu, na katerega zadelo. Rame od teh krogel pa so zelo nevarne in je baš iz tega razloga število težko ranjenih tako veliko.

Vlada namerava razpustiti z ozirom na nevarnost, da se izgredi ponovno, obe borbeni organizaciji in sicer socialisti. »Schutzbund« in nemškonacionalni »Frankenkämpferverein«. Prvi steje okrog 40.000 vojaških organiziranih in oboroženih članov, drugi pa le okrog 2000. Ker so se izkazali dunajski vojaki popolnoma nezanesljivim in so po veliki večini socialistično orijentirani, nameščata vlada premestiti obo dunajska polka v provincio in nastaniti v prestolnici zanesljivo vojaštvu iz Gradca, Solnograda in Imosta. Tudi na madžarsko mejo bodo odpolne popolnoma zanesljive čete. Zlasti v Gradiščanski se bovlja vlada novih nemirov, ker vlada tam radi oprostitev schattendorfskih morilcev še vedno veliko razburjanje. Vlada ima poročila, da se zbirajo od madžarskih meji močne tolpe, ki nameravajo udarci na Gradiščansko in izvršiti male-

## Sestanek gg. Marinkovića in Žerjava

Izjave dr. Žerjava o zblizjanju z demokratimi

Sestanek dr. Žerjava z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem na kolodvoru v Lescach in njuno skupno potovanje v Ljubljano je zbudilo v političnih krogih precej pozornosti in komentarje o zblizjanju samostojnih demokratov in demokratov. Da-nanje zagrebške »Novosti« objavljajo razgovor svojega dopisnika z dr. Žerjavom o tej stvari.

Ali ste iskali, g. minister, sestanek z dr. Marinkovićem? Je vprašal dopisnik »Novosti«.

»Ne, sestala sva se slučaino. Potovala sva z istim vlakom in g. dr. Marinković je bil tako ljubezniv, da me je povabil v svoj voz. Razgovarala sva se povsem privatno.«

Ali sta se razgovarala o zblizjanju sam. demokratov in demokratov po blejskem sporazumu med g. Vukićevićem in SLS?

»O tem baš ne. Znano pa je, da zelo široki krog na obeh straneh žele, da se vzpostavi staro edinstvo stranke. Blejski sporazumi še okrepljujejo to stremljenje.«

Kaj vam je rekel dr. Marinković o blejskem sporazumu?

»Deja! je, da o sporazumu med gg. Vukićevićem in dr. Koroščem še ni obveščen in da radi tega demokratska stranka ni bila v položaju zavzeti kakšno stališče.«

Kakšni so sedaj odnosi med samostojnimi demokratimi in demokratimi.

»Razvodenost obstoju radi starih nezupanj in nesporazumov, kar pa trenutno izgublja na moči. Načinljive v vprašanju nadaljnega zblizjanja bo stališče, ki ga bo zavzel g. Davidović. Zedinjenje vseh demokratov po mojem mnenju ni izključeno.«

Kako sodite o sporazumu med Vukićevićem in dr. Koroščem?

Cela SDS je absolutno solidarna z načini, slovenski samostojnimi demokrati. Pojavila se mišljene, da ta sporazum ni naperjen samo proti nam, temveč proti vsem demokratom v državi, in zato je naravno, da se razpoloženje za zblizjanje zboljšuje.«

Klerikalni tisk piše, da bo Slovenija s tem sporazumom došla prej do avtonomije.

Naravno je, da stranka, ki je osnovana na plemenskem in verskem separatizmu, mora končno vedno priti na avtonomistično politiko. Klerikalci pridevate trenutno s tem sporazumom, ko pa bo treba dajati, namreč po volitvah, bo ta sporazum samo slab spomin na vlado g. Vukićevića.«

## REVIZIJA GLEDALIŠČ</

# Klerikalci proti Mestnim hranilnicam

**Klerikalci hujskajo po deželi proti Mestnim hranilnicam, v mestih pa se jih polaščajo s komisariatimi v škodo njihovega razvoja in v škodo naših mestnih občin**

Mestne hranilnice v Sloveniji, ki poslujejo že desetletja, so užiale od nekaj dober sloves med našim ljudstvom. To so zavodi, ki uživajo popularno varnost in za katere imajo mestne občine z vsemi svojimi premoženjem. Baš zaradi tega so ljudje rajši vlagali vanje svoje prihranke kar kar v našne hranilnice in tudi rajši iskali pri njih, posojila, ker je bilo njihovo solidno poslovanje splošno znano.

Umevno je, da so se vloge v mestnih hranilnicah prestanljivo kopile in da so bile v tem soglasju močne konkurenčne klerikalnim denarnim zavodom. Zato so bili mestne hranilnice od nekaj let znamenite klerikalni voditelji, ki so imeli za cilj osredotočiti vse gospodarsko življenje v Sloveniji v svojih rokah, da bi tako tudi v gospodarskem oziru popolnoma obvladali slovensko ljudstvo in da bi tem lažje v prid svoji stranki in osebni politiki vršili pritisk na posameznike.

Njihov boj proti mestnim hranilnicam je bil seveda neuspešen, ker svojim zavodom niso mogli nuditi istega jamstva. Da bi odvrnili vlagatelje od mestnih hranilnic, so že pred vojno v bivšem kranjskem deželnom zboru uveljavili sklep, po katerem je jamicna kranjska dežela s svojimi premoženji za klerikalno »Ljudsko posojilnico« v Ljubljani, s čemer so hoteli paralelizirati jamstvo mestnih občin za mestne hranilnice.

Po vojni je ostal ta zavod v rokah ljudi, ki niso baš naklonjeni sedanjim voditeljem klerikalne stranke, vseled cesar pomenja prevzem kranjske hranilnice od strani oblastnega zavoda ter njena preosnova v oblastno hranilnico afront tudi proti Ljudski posojilnici, v kateri klerikalni voditelji do zadnjega časa niso mogli priti do zaželjenega vpliva.

Razumljivo je, da je z ozirom na to zadeva kranjske hranilnice zbudila med govorimi klerikalnimi krogovi, ki se boje konkurenčne Ljudske posojilnici, precej nezadovoljstva.

To omenjamamo samo mimogrede, ker je ta stvar pred vsem interna zadeva klerikalcev samih, ki se že dolgo bore med seboj za raznina upravnina in odborniška mesta v klerikalnih denarnih zavodih. Nas zanimalo predvsem boj klerikalcev proti mestnim hranilnicam.

Znano je, da vodi »Domoljub« že dolgo prikrit boj proti mestnim hranilnicam ter

poziva podeželsko ljudstvo, naj vlagajo svoje prihranke rajše v klerikalne zavode kar kar pa v mestne hranilnice, ki jih upravljajo »liberalci«. Ta svoj boj je raztegnil tudi na druge hranilnice zavode, ki imajo edino napako, da so v svojem gospodarskem poslovanju popolnoma neutralni, da pa nimajo v svoji upravi samih klerikalcev, — v prvi vrstji pa je naperjen proti mestnim hranilnicam.

Za kaj v resnici gre, je razvidno tudi iz tega, da se je moral n. pr. občinski svet v Celju razpustiti samo zaradi tega, da so klerikalci prišli do vpliva v tamozni mestni hranilnici, da je bil postavljen v mariborski mestni hranilnici samo zato komisariat, da bi lahko v njej odločevali klerikalci, in da bi bila tudi v Ljubljani edina v glavnem njihova skrb polastiti se potom komisariat mestne hranilnice.

Ker ni bilo mogoče omajati zaupanja v te zavode, se jih je bilo treba polastiti s silo, da bi se odvedel denar po stranskih kanalih v klerikalne denarne zavode, kolikor ga potrebujejo, in da bi tako napravili vse gospodarstvo v Sloveniji popolnoma odvisno od svoje samovolje, ne glede na to, ali bi mu bilo v prid ali ne.

Klerikalni boj proti mestnim hranilnicam se seveda še vedno nadaljuje. To so »liberalni« zavodi, četudi sede v njih klerikalni komisari! Kjer nimajo komisarjev, izrijo izmišljene vesti o milijonskih izgubah v škodo zavodov in splošnega narodnega gospodarstva, dočim na drugi strani ustvarjajo na ta način umetno nasprotno med deželo in mesti.

Mestne hranilnice igrajo v našem gospodarskem življenju važno vlogo, tem bolj, ker so imela mesto dolej v njih pri svojem gospodarstvu najmočnejši zaslombu. Kdor ruši naše mestne hranilnice, škoduje ne samo splošnemu narodnemu gospodarstvu, ampak predvsem našim mestom, ki so v svojem komunalnem gospodarstvu navezana v mnogih slučajih na posojila teh zavodov.

Grona gona, ki jo vrše klerikalci proti mestnim hranilnicam, in njihovi naskokanje so dokaz klerikalnih načrtov za popolno gospodarsko zasutjenje našega ljudstva in njihove skrbic za interese naših mest.

Mislimo, da na to volilci ne smejo pozabiti niti pri volitvah v Narodno skupščino, niti pri volitvah v ljubljanski občinski svet.

svojega vajenca, da pospravi skladisča in ga zaklene. Vajenec je po zaključku v trgovini odšel v skladisča. Tam je bil popolnoma sam in si je zato samozačestno prizgal cigaret. Trgovec ga je sicer ponovno opozarjal, da v petroješkem skladisču ne sme ničesar prizgati, toda mladina se za take nasvete običajno malo zmeni. V svoji nepremišljnosti je vajenec kadil cigaret in pri tem pospravil okrog napolnjenih sodov.

Ko je odhajal, je ostanek cigarete lahkomesno vrzel na cementna tla, češ, tu se gotovo ne bodo vžgala. Pogabil pa je, da so bila tla polita s petrolejem. Ko je vrata zaprli in odšel domov, je nastal v skladisču požar. Sele, ko se je valil iz skladisča dim, so postali ljudje pozorni in iskali izvor dima. O nevarnosti obveščeni trgovec je takoj prihitel in odpri skladisč. V tem trenutku je bušil plamen z vso silo na prostu. Trgovec si je prizadeval, da bi ogenj udrušil, toda dobil je pri tem tako težke opeklne, da so ga morali prepečati v bolniču. Na pomoč pozvanim gasilcem se je z veliko nevarnostjo in naporom po dolgem prizadevanju posrečilo, da so ogenj omejili in pogasili ter tako preprečili eksplozijo sodov in cistern, kar bi lahko imelo katastrofalne posledice za vse mesto. Zgorelo je poleg skladisča še sosedno stanovanje nekega mizarja in svinske hlev, v katerem je zgorelo več svini. Škoda je precej obutna. Neprevidni vajenec se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Mlad dijak Djura Djurjanovič iz Ljubljane v Črni gori se je vračal pred dnevi iz Dubrovnika proti Kotoru domov na počitnice. Na cesti Kotor - Risan se je srečal njegov avtomobil z drugim, ki je vozil iz Kotorja. Oba avtomobili sta vozila z veliko brzino. Avtomobil, ki je prihajal iz Dubrovnika, se je ognil na desno, pri tem pa je zadel v vso silo ob obcestni kamen. Vsled sunka je dijak Djurjanovič zletel iz avtomobila pod cesto tri metre globoko. Priletel je z glavo na skale tako nesrečno, da si je razbil. Poslali so takoj po zdravnika v Risan, ki ga je obvezal. Ranjenca so prepeljali nato v kotorsko vojaško bolnišnico, vendor pa je bila vsaka pomoč zaman. Umrl je v silnih mukah še isto noč. Njegovo truplo so prepeljali v rojstni kraj. Starši, ki so pričakovali svojega sina živega in zdravega, so ga sprejeli in videli po dolgem času v svojo veliko žalost mrtvega.

Sprejem gojencev v Kmetijsko šolo v Št. Jurju pri Celju

Specialna kmetijska šola v Št. Jurju pri Celju javlja, da se začne 12mesečni tečaj v šolskem letu 1927-28 začetkom oktobra. Sprejemni pogoji so isti kot za tečajo leta. Na zavod se sprejmejo 30 gojencev in sicer 20 kot državne gojence na prosta mesta, 10 kot privatne gojence na plačujoča mesta.

Prosilci za državna prosta mesta morajo vložiti prošnje pri sreskih poglavarskih svetih do 10. septembra, kjer je po odredbi ministra določena tudi posreča komisija, ki je dolžna odbrati sama vsaj dva primerna kmetijska fanta iz sreza za vstop v šolo. Ti odbrani so deloma tudi cproščeni kolekcioniranju prošnje. S 15. septembrom pošlije srezi potom velikega župana zbrane prošnje upravi šole, ki definitivno odloča glede sprejema. Prosilci za prosta mesta morajo biti le iz mariborske oblasti, nad 16 let, po možnosti ne nad 19 let starci, ki so dovršili vsaj 4 razrede osnovne šole in so telesno zdravi. Biti morajo kmetiški sinovi, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetiji. Oni, ki po zveze odidejo v službe, morajo povrniti željeno državo.

Prosilci za plačujoča mesta pa vložijo prošnje do 15. septembra direktno na upravo zavoda. Tudi ti morajo biti kmetiški sinovi in kot taki plačajo sedaj Din 150 mesечно, le dva smeta biti iz drugih stanov, plačata pa po Din 300 mesечно. Privatni gojenci smejo biti tudi stareši in tudi iz drugih oblasti. Primerno je, da gospodarsko bolje situirani zaprosijo takoj za privatno mesto, ker se je lanj dogodilo, da rabi številne priglasitve na prosta mesta ti sploh niso bili sprejeti v zavod.

Prošnji se morajo priložiti sledči dokumenti: domovnica, krstni list, zadnje šolsko

ček dolarjev. To bo njen srce že omečalo.

Solnce se je nagibalo k zatonu, ko sta se Cissy in Fatty peljala v najetem avtomobilu proti Londonu. Ne prav do hiše Wilfordovih, ker bi se to lahko napacno tolmačilo. Gospa je itak strašna, silno nezaupljiva in ljubosumna. Če je lord Wilford včasih ženj, Cissy, nekoliko bolj prijazen, gospa že kremži obraz.

Ko je avto na ravni cesti začel drveti, se je Cissy z vidnim zadovoljstvom naslonila daleč nazaj in začela veselo pripovedovati:

— Prej ste mi pravili, da ste v Londonu popolnoma sama. Veste, tega pa skoraj ne morem verjeti. Tako lepo delo, da je gotovo imelo celo vrsto obvezalcev, ki radevolje položijo srce in roke k vašim lepim nožicam.

Cissyn obraz je potal resen.

— Moški so tukaj vsi ničvredni, zlasti še Angleži. Ubogo dekle hočejo samo premotiti in jo onečastiti. Ne, ne, jaz ne pustim nobenega bližu, ne potrebujem jih. Ljublju svojo nesrečno domovino in to mi zadostuje.

Kako ljubko, četudi nekoliko čudisko, je mislil Fred, toda meni je lahko prav! Garrick bo prisel, ogledal in zmagal. Če bo treba, saj lahko pokloni irskeemu nacionalnemu fondu 1 milijon-

spričevalo, zdravniško in nравstveno spričevalo, potrdilo staršev, da ostane sin doma, in potrdilo občine ali davčne oblasti glede obsega posestva staršev in višine zemljiškega davka, plačujoči tudi potrdilo staršev, da bodo plačevali redno oskrbnino.

## Volilne prognoze

Beogradski listi so razpisali posebne nagrade za najbolj točne volilne prognoze. Udeležba pri stavljanju teh prognoz je zelo življena in daje prav zanimivo sliko. Zanimivo je, da proročuje vsi nazadovanje radikalov, radičevcev in klerikalcev ter napredovanje davidovicevcev, SDS in socialistov. Tako napovedujejo vladu radikalni skupini g. Vukšičevića 40 do 50, paščevčem 15 do 20, Demokratski zasednici 60 do 80, radicevem 40 do 50, Pribičevičem 25 do 40, dr. Koroščem 8 do 15, narodnim manjšinam 3 do 6, socialistom 3 do 5. Nikšićem s 3 do 6, socijalistom 5 do 10. Nemčija je na 100 m potavil nov rekord 10.6. Dobri so tudi rezultati v tekov 1500 m: Martin 3:59, krogli: Duhour 13.99, kopje: Degland 58.61, in 4 × 100: 42.8.

Celje: WAC — Atletiki 7 : 2. Rezultat je vsekakor časten za Celjane.

Rezultati so dokazali, da bo Nemčija na olimpijadi v Amsterdamu resen konkurent za prvenstvo. Postavljeni je bilo več novih rekordov. 100 m: Köring 10.8, 200 m: Köring 21.4 rekord! Drugi in tretji: 21.6! 400 m: Büchner 48.8, 800 m: Böcher 1:55.1, 1500 m: Boltz 4:03.2, 500 m: Cohn 15:03.2 rekord, 10.000 m: Petri 32:00.8 rekord, 110 m zapreke: Steinhardt 15.4, 400 m zapreke: dr. Peltzer 54.8 rekord, 4 × 100 m: Charlottenburg 41.3 rekord; disk: Hähnchen 44.67, obojeročno: Hähnchen 77.66 rekord, skok, vis: Beetz 1.88, skok v dalj: Dobermann 7.28, krogli: Brechenmacher 14.22, kopje: Mölles 56.15.

— Prvenstvo Pariza. Mourlon je v teknu na 100 m postavil nov rekord 10.6. Dobri so tudi rezultati v tekov 1500 m: Martin 3:59, krogli: Duhour 13.99, kopje: Degland 58.61, in 4 × 100: 42.8.

Celje: WAC — Atletiki 7 : 2. Rezultat je vsekakor časten za Celjane.

## Beležnica

### KOLEDAR.

Danes: Sreda, 20. julija 1927; katoličani: Ilja; pravoslavni: 7. julija, Toma.

Jutri: Četrtek, 21. julija 1927; katoličani: Danilo; pravoslavni: 8. julija, Prokop.

### DEŽURNE LFKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska c.; Bakarčić, Sv. Jakoba trg.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c.; Hočevar, Sp. Šiška.

Solnce zaide danes ob 19.41, vzide jutri ob 4.32 in zaide ob 19.40.

## Avtorska zaščita in sovjetska Rusija

### Rusija

V zadnjem času se v evropskih intelektualnih krogih veliko razpravlja o dokončni ureditvi in rešitvi vprašanja avtorskih pravic. Kakor je naš list že zabeležil, se je tudi na bruselskem sestanku mednarodne pisateljskega društva (Pen-klub) pretresalo to za ustvarjajoče umetnike važno vprašanje.

Zaščita avtorskih pravic je eden izmed sadov velike francoske revolucije. Pred revolucijo se duševni izdelki niso steli k zasebnim lastnikom. Nečastno in kaznjivo je bilo, če je kdo ukral svojemu bližnjemu sosedu, smel pa mu je ukrali sadove njegovega duha. Plagijatorstvo je bilo nekaznjiva obrta, prevajanje iz tujih jezikov pa docela svobodno opravilo, ki ni potrebovalo avtorizacije.

Začetno je to dejstvo, posebno žalosno počasno, če pribijemo resnico, da so inozakarji iz Dolenje Planine smehljajoč zapustili kraj nesreče, ter kaže, v kakem božjem strahu tudi tržani in kako tesno se oklepajo božjega nauka: »Ljubi svojega bližnjega.«

Sleharji, ki je bil zaposlen pri gašenju je z žalostjo v srcu in v dinu jezo vzkliknil: »Sirovosti take sorte nisem videl še v nobenem kraju.«

## Sport

### Turneja družine SK Ilirije v inozemstvo

### Krasen sprejem na Češkoslovaškem

Hazenska družina SK Ilirije, ki je od potovala v petek iz Ljubljane, je morala vsled znanih izgredov na Dunaju prekiniti potovanje Mariboru. Ni kazalo drugega, kako potovati preko Madžarske, kar je bilo treba dovoljenja madžarskega konzulata v Zagrebu. Vožnja preko Budimpešte, po širini pusti, ni bila ravno idilična.

Včeraj 19. t. m. so prispele naše hazenske sicer izmučene vendar veselje obrazov, na Češkoslovaško v Benešov, kjer jih je čakalo izredno presečenje. Sprejem, ki jih je že privedilo tamožnje prebivalstvo, je bil nepopisno prisrčen. Prvi je namreč gostoval na Češkem jugoslovanskih hazenskih družinah in vsi sportniki, kar tudi predstavlja mesta Benešov, so uprav tekmovali med seboj, da čim veličastnejše in čim prirsčnejšo dajo izraza svojim čustvom. Župan mesta Benešov je toplo pozdravil gost

# Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 20. julija 1927.

**Kralj v observatoriju pod Triglavom.** Včeraj popoldne je posetil observatorij pod Triglavom Nj. Vel. kralj Aleksander, ki si je z velikim zanimanjem ogledal vse seismografske naprave in notranjo ureditev observatorija. Zanimal se je zlasti za uporabo malih ročnih seismografov pri minskih delih v strelnih jarkih. Profesor dr. Belar je visokemu gostu razkazal vse podrobnosti observatorija in ga informiral o fukcioniranju seismografskih aparativ. Kralj je bil z ogledom observatorija zelo zadovoljen in je izrazil prot. dr. Belarju priznanje za vzorno upravljanje tega važnega znanstvenega zavoda.

**— Carinske službe.** Premeščeni so carinski uradniki Dragoljub Pavlović iz Bohinjske Bistre v Zagreb, Dragotin Paljaga iz Maribora v Ljubljano, Viktor Fabian iz Čakovec v Ljubljano, Franjo Lah z Raketa v Ljubljano, Ljubomir Čukanović iz Ljubljane v Maribor, Ciril Švajger iz Velikega Bečkereka v Maribor, Ibrahim Hadžimam iz Slavonskega Broda v Maribor, Ivan Renčev iz Jesenice v Boh. Bistrico, Ljubiša Popović iz Beograda na Raketu, Bogoljub Bugarski iz Maribora v Caribrod.

**— Intervencije rezervnih oficirjev pri ministru.** Zastopniki srednje uprave Udrženja rezervnih oficirjev in bojevnikov so predložili finančnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo, da se pri izplačilu uradniških razlik v prvi vrsti vpoštujajo uradniški oficirji. Pri ministru vojske in mornarice se je v pondeljek zglašala posebna deputacija Udrženja, ki je ministra naprošila, da odredi čimprejno razdelitev vojaških uniform vsem oum rezervnim oficirjem, ki uniforme še nimajo.

**— Redukcije profesorjev na srednjih šolah.** Gleda na nameravano redukcijo srednjih šol v smislu novega finančnega zakona se bo s prihodnjim šolskim letom izvedla redukcija gotovega števila srednješolskih profesorjev odnosno na srednjih šolah poučujih učiteljev. V prvi vrsti bodo odpuščeni vsi meščanskošolski učitelji, ki se vrnejo nazaj na meščanske šole.

**— Poljski poslanik na dopustu.** V torek je zapustil Beograd poljski poslanik na našem dvoru g. Zdislaw Okenski ter odpotoval na Poljsko na enomesecni dopust.

**— Sprejem kovanega drobiža je obvezen.** Do 30. septembra se ima v smislu finančnega zakona iz leta 1924/25 izvršiti popolna zamenjava papirnatega drobiža s kovanim drobižem, ki postane zakonito platilno sredstvo pri vseh državnih in samoupravnih blagajnah odnosno pri vseh pravnih poslih. Kovani drobiž se mora od vsakogar sprememati v sledenih množinah: v komadih po 0.50 Din do 100 Din, v komadih po 1 Din do 200 Din in v komadih po 2 Din do 500 Din.

**— Regulacija naših velikih rek.** Finančni minister dr. Marković je podpisal odlok, s katerim dovoljuje poljedelskemu ministru, da more pri Državni hipotekarni banki najeti posojilo v znesku 26 milijonov Din za regulacijo Save, Drave in Tise. Sava bodo zlasti regulirali v srednjem in dolenjem toku, dočim za gorenji tok ni določen večji kredit.

**— Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse interesente na razpis I. ofertne licitacije za instalacijo centralne kurjave s toplo vodo v zgradbi infekcijske bolnice v Beogradu, katera se vrši 30. tm. v računskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabitni na uradni deski gradbene direkcije Turjaški trg. I. nadstropje.**

**— Poziv poljskim državljanom.** Generalni konzulat poljske republike v Zagrebu opozarja, da se morajo prijaviti vsi bivši častniki in vojaški uradniki, ki niso bili formalno imenovani za poljske rezerve častnike niti so se prijavili k registraciji na Poljskem od 1. jul. 1922 do 31. jul. 1923. in ki še niso nad 60let starci. To se nanaša na poljske državljane, bivajoče na Hrvatskem, v Slavoniji, Dalmaciji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini. Za bivše častnike, ki so za vojaško službo nesposobni, se bo vršil 27. avgusta na generalnem konzulatu v Zagrebu zdravniški pregled.

**— Uredba o disciplinarnih sodiščih za učitelje.** V prosvetnem ministrstvu je izdelana uredba o disciplinarnih sodiščih, ki so jo sestavili zastopniki prosvetnega ministrstva iz vseh pokrajini. Osnutek govori o ustavnostivosti disciplinarnih sodišč v vseh pokrajinah.

**— Normalen promet z Avstrijo.** Ker je bila komunistična revolta na Dunaju zadušena in se ni več bati izgredov, je bil z včerajšnjim dnem otvoren popolni železniški promet z Avstrijo preko Jesenice. Prevali in Maribor. Normalno brez vsakih zamud vozijo sedaj vse potniški vlaki, brzovlaki in tovorni transzitni vlaki. V Maribor je prispev prvi brzovlak včeraj ob 3. juniju. Prvi vlaki v Avstrijo so iz Maribora vozili izredno mnogo potnikov. Tudi iz Ljubljane se je vrnilo na Dunaj in druga mesta mnogo potnikov in izletnikov, ki ih je revolucija založila na povratku domovino, a so moralni vožnjo prekinili. Izletniki in potniki so vporabili priliko, da so si med tem časom ogledali nekatere zanimivosti Slovenije. V Ljubljani bivajoči Dunajčani in drugi Avstričani so z največjo napetostjo zasedovali vsaka poročila iz Avstrije o revoluciji.

**— Redukcija progrovih sekciij.** Iz Zagreba se je razširila vest, da namerava železniška uprava pri zagrebski železniški direkciji znatno reducirati progrovne sekciije in sicer od 17 na 12. Izrazila se je tudi bajež, da bo generalna direkcija isto metodo uporabila napravljivljani Ljubljanski direkciji in tudi v nje okolišu izvedla primerno redukcijo progrovih sekciij. V območju Ljubljanske direkcije obstaja 6 sekciij in je absolutno neracionalno in tehnično nemogo-

če, da bi se moglo število teh sekciij še reducirati, ker so že te sekcije z delom in obratom preobremenjene. Kakor zatrjujejo informirani železničarji krog, se redukcija progrovih sekciij v Ljubljani ne izvede, ker je direkcija dobila tudi dovoljene večje naknadne kredite za sekcije.

**— Smrtna kosa.** Včeraj je preminula v Ljubljani zasebница ga. Ela Drahsler, roj. Schanda, sestra profesorjeve vdove ge. Pavle Šege. Pokojna je bila skromna, in simpatična dama. Pogreb bo jutri v četrtek ob štirih popoldne iz Solskega drevočeda št. 2. Blag ji spomin! Salujočim naše skrenemo sožalje!

**— Podpornemu društvu slepih sta darovala gg. Viljem in Ivan Bizjak Ljubljana in Rogatka Slatina Din 500 mesto venca na krsto pokojnega g. Jožka Tonejca. Za ta velikodusni dar se v imenu društva kar najlepše zahvaljuje predsednik Jurasek.**

**— Ljudje, ki trpe na teškem telesnem odajanju in jih pri tem mučijo obolenosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisli krvi na možgane, glavobol in utripanje srca, naj popijo zitrait in zvečer po četrt kozarca prirodne grencice »Franz-Josef«. Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da se voda Franz-Josef uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi.**

**Kristofič-Bučar. Dospede krasne bluze.**

S4-L  
ITO — zobna pasta najboljša!



## Iz Ljubljane

**—lj Pogreb Joška Tonejca.** Včeraj ob 17. popoldne se je vršil pogreb pri Kranjski gorici ponesrečenega mladega in simpatičnega sportnika Joška Tonejca iz Stare poti štev. 2 na pokopališču pri sv. Križu. Pogreb je pričel, kako je bil pokojni priljubljen med sportnimi krogovi v Ljubljani in Zagrebu. Bilo je mnogo vencev ne samo od strani ožih pokojnikovih prijateljev, znancov in drugih, marveč tudi zagrebski motociklisti so polezili na grob prehrano premuinlega mladencu krasne vence. Pevci, ožji prijatelji pokojnega Joška, so zapeli pred Leoničem po prenosu krsta v voz žalostnika. »Vigred se povrne.« Žalni spoved je krenil nato po Zaloški in Kette-Murnovi cesti do kapelice, kjer so pevci zapeli »Blagor mu.« Ob odprtju groba se je od pokojnika poslovil predsednik zagrebškega Motokluba dr. Funk. Iz kapelice pri sv. Križu so odnesli belo krito do groba 4 člani SK Ilirije in 4 člani Motokluba. Bodi mu lahka domača zemlja!

**—lj Ukradeno kolo.** Betonskemu podjetniku, stanuječemu na Dunajski cesti tik artilerijske vojašnice, Josipu Čihlarju, je neznan tat iz veže hiše, kjer se nahaja pisarna odvetnika dr. Danila Mairiona, na Miklošičevi cesti, odpeljal popolnoma novo, črno pleskano in 2048 Din vredno kolovo znamke Peugeot. Tat je s kolesom brez sledi izginil.

**—lj Dva mala požara.** Nekoliko vinjeni ljudje imajo radi navado, da kade pozno v noči, ko se vrčajo s krokanja, še v postelji. Na ta način je baje nastal snoči okoli 23.45 požar v sobi hotela Lloyd, kjer je prenočeval neki mladenič Mirko. Ta se je vrnil domov in je zaspal. Naenkrat je začelo goret. Vnela se je posteljna odeja, rjava in žimnica. Na pomol je bila pozvana gasilska postaja, ki je prispevala pred hotel z brigalno, a ni stopila v akcijo, ker so požar že domači pogasili. Hotelir ima okoli 1000 Din škode. Prenočevalci Mirko zatrjuje, da ni vedel, kako je požar nastal.

**—lj Obrnjeno kolo.** V Obriju pri Mostah bivajoči posestnik Jože Zajc je naznani, da je njegova žena Marija prednoscnoma zapazila, kako je gorelo v 20 korakov od hiše oddaljenem hlevu. Gorela je strelja. Žena sama je še pravčasno ogenj pogasila. Ako ne bi bil ogenj pravčasno oglašen, bi lahko nastala velika katastrofa za posestnika Zajca. Kdo je začel streljo, ne morejo ugotoviti. Mogode je kdo mimočočih vrgel cigaretni ogrek v streljo.

**—lj Ukradeno mi je popolnoma novo cestno kolo znamke »Peugeot« na Miklošičevi cesti najnovejšega tipa št. 161.640, je črno pleskano, veriga popolnoma zakrita, krmilo srednje široko in zavito navzgor. Kdor mi ga izsledi, prosim, naj javi proti nagradi na naslov Jos. Čihlar. Vodovodna cesta 1.**

**—lj Zgubila se je danes zlata damska zapestna ura na poti Trubarjeva u. Sv. Jakoba trg, Stari trg, Mestni trg. Pred Škofijo, Vodnikov trg, Šolski drevored, Pogačarjev trg, Frančiškanski most. Prešernova ulica, Kreditna banka. Pošten najdeti naj je izroči proti nagradi na upravo lista. Pred nakupom se svari!**

**—lj Drobiti policijске kronike.** Policeja je zaprla tri osebe. Nekega mladeniča radi tativne gotovine v znesku 1200 Din na Škofijo Marije Golijeve, stanujoče na Cankarjevem nabrežju. Dve osebi sta bili prijeti radi manjših policijskih deliktov. Prijavljeni so trije mladeniči radi hujšega nedeljskega

pretepa na Vidovdanski cesti, trije moški pa radi ogroženja telesne varnosti. Ovadena je neka starejša ženska radi motenja hišnega miru, ker je v Šiški vdrla v tuje stanovanje in pretepla neko dekllico. Prijavljena je dalje požar na Sv. Petru c. in dalje ogenj v neki Šupi. Vozniki, kolesarji in avtomobilisti imajo večen križ s policijo radi cestnopolicijskega reda; danes jih je zopet 11 ovadnih. V dobi kislih kumar policija paži na voznike.

## Iz Celja

**—c Nevihta je divjala v pondeljek zvečer nad Celjem in okolico. Grmelo in blisko je se kakor že dolgo ne. Tudi deževalo je, vendar pa ne toliko, kakor bi bilo potrebno.**

**—c Strela je udarila v pondeljek zvečer med nevihto okrog 8. ure v kozolec poselnika in gostilničarja Franca Sodina v Bukovem žaku. Poslopje je bilo takoj v plamen. Ogenj je objel še drugo Sodinovo gospodarsko poslopje. Obe poslopji sta vsemi pridelki zgoreli do tal in ni bilo mogoče nitičesar rešiti. Daleč na okrog soognjeni zubli razstreljivali nočno nebo. Na pomol so prihale štiri požarni brame. Rešiti niso mogle nitičesar ampak so samo lokalizirale besneti ogenj. Škoda je velika, vendar pa po večini krita z zavarovalnino. — Ob istem času je udarila strela tudi v gospodarsko poslopje nekega poselnika v Prožinu pri Storah. Tudi dočisto poslopje je popolnoma zgorelo. — V tretje isti čas udarila strela še v bivšo stolarno prof. Jarca na Teharjih, kjer pa k streli ni užgal.**

**—c Sprememba posesti. Trgovec g. Franc Kolenec je kupil vilo Marijo v Benjamin Ilovčevi ulici od dosedanjih lastnikov.**

**—c Veliki gasilski in prireditev v Celju**

**Prostovoljna celjska požarna bramba v nedeljo 5. tm. Dopolne bodo javne gasilske vaje, popoldne pa velika veselica v Gozdni restavraciji.**

## Iz Maribora

**—m Poskusna radio-oddajna postaja v Mariboru.** Telefonska in brzovarna sekcijska pri mariborskih železničarjih je uredila poskusno radio-oddajno postajo. Snoci so se vršili prvi oddajni poskusi. Radio-amaterji, ki so morda sprejemali do najnovejšo radio-postajo, se naprosto, da sporče svoja opozvanja telefonski sekcijski v Mariboru v svrhu ugotovitve, kako daleč so segali valovi.

**—m Prazna stanovanja.** Pri mariborskem stanovanjskem sodišču je razpisanih več izpraznjene stanovanj. Interesenti se pozivajo, da si stanovanja (naslovi so nabitni na uradni deski) ogledajo in vlože najkasneje do četrtega opoldne prijave pri stanovanjskem sodišču. Slovenski trg 5.

**—m 15-letne mature so slavili včeraj maturanti mariborske gimnazije iz leta 1912. Zbraljo se jih je od 45 k lepi slavnosti 25. Jubilejne slavnosti pa so se udeležili tudi nekateri takratni profesorji z ravnateljem dr. Tomiškom na čelu. Včeraj se je vršil v hotelu »Pri zamorcu« komers, naslednjeg dne pa so si jubilantje po maši v gimnaziji kapeli ogledali šol. prostore, kjer so osem let trgali hlače. Po skupnem kousilu v Grajski kleti so priredili izlet na Falo, kjer so si ogledali elektrarno, včeraj pa so se zopet razdelili z željo, da se v petih letih zopet polnočetvilo zberi, da proslavi 20-letno mature.**

**—m Prvo grozje na mariborskem trgu.** Včeraj se je pojavilo na mariborskem trgu grozje, ki je sicer prav okusno, vendar pa radi visoke cene za marsikoga še vedno prekislo. Kg stane namreč 24 Din.

**—m Zasedanje mariborske oblastne skupnosti je pričelo danes.** Na dnevnem redu je razprava o novem proračunu, ker je finančni minister prvi proračun zavrnil. Med drugim bo razpravljala skupščina tudi o ustavoviti lastnega denarnega zavoda ter o kupu Scherbaumove vile za prostore oblastne skupnosti. Končno bo rešeno vprašanje službenega pragmatike za uradništvo oblastnega odbora in oblastnih zavodov.

## Tri težke nesreče pri delu

**Z gorenjskim vlakom so včeraj popolne pripeljali iz Kranjana v Ljubljano na levu nogi težko ranjenega 24letnega delavca Francu Valterja, zaposlenega pri lesnem trgovcu Franu Dolencu v Škofiji Loka. Včeraj popoldne je Valter vozil z dvovprečnim vozom večje množine stavbne kamnine iz Škofije Loka v Kranj. Na znamen humednega klanca pred Kranjem je Valter padla velika skala tako nesrečno na levo nogo, da mu jo je popolnoma zdrobila. Prvo pomč mu je nudila rešilna postaja v Kranju, ki ga je tudi pripeljala z vlakom v Ljubljano in z glavnega kolodvora nato z rešilnim avtom v javno bolničo.**

**Pri gradbi nekega poslopnega v Loku pri Tržiču zaposleni 64letni zidar Kristan je včeraj popoldne skladal opoko na kup. Pri skladanju pa se je kup opoke nanj podrl tako, da ga je opoka podslula. Kristan je dobil težke notranje poškodbe ter so ga morali odpeljati v Ljubljano, kjer ga je ponči sprejela v oskrbo javna bolnica.**

**Pri nekem kolarskem mojstru v Spodnji Hrušici zaposleni kolarski vajenec, že precej priletiti France Vidmar, je včeraj pomagal goniti slamoreznicu pri rezjanu rezjanice. Bil je pri tem tako nepreviden, da ga je slamoreznicu privedla in mu močno porezala vse prste leve roke. Oditi je moral takoj v Ljubljansko bolnico.**

## Preklic

**Preklicem in obž**

# To in ono

## Zaradi malenkosti v smrt

Vzrok samomora ni vedno nesreča, na ljubezen ali beda. Nekateri samomorci gredo v smrt zaradi malenkosti, ki niso vredne, da bi si človek jemal življenje. Tako se je nedavno v Londonu ustrelila neka mladenka samo zato, ker je bilo grdo vreme. Še smešnejši je vzrok samomora kmeta Nemetha iz Malega Udvarna na Slovaškem.

Te dni je poslala žena Nemetha z obedom na polje, kjer sta sin in hčerka žela ječmen. Po obedu je hči prosila očeta, naj odneset domov prazno posodo. Ta zahteva ga je tako razburila, da je sedel na voz in se v divjem diru odpeljal domov. Doma je pustil konje na dvorišču, na kar je odšel v izbo in si iz stare puške pognal kroglo v srce. Prestrašena kmetica je prihitela po strelu v izbo, kjer je našla moža mrtvega v mlaki krvi.

## Plesalec Sebastian Droste umrl

V Hamburgu je te dni umrl ekscentrični plesalec, pisatelj in filmski igralec Sebastian Droste. Droste, cigar meščansko ime je bilo Knobloch, je svoječasno igral veliko vlogo v internacionalnem svetu. Zaslovej je kot partner perverzne plesalke Anite Berberjeve, ki je znana tudi v naših krajih. Droste je bil pokvarjen tip povojne morale. Bil je homoseksualno nagnjen, udujal se je morfiju in kokain in bil je vedno duša raznih škandaloznih afier. Udejstvoval se je tudi kot lirik in sicer z velikim uspehom. Vobče je bil zelo nadarjen umetnik in mu ni bilo treba z raznim ekscesi opozarjati janosti nase.

Claude Marsey:

## Romantika

Komaj sta ostala sama v zakonski posteli, je gospa Desbordes srdito sprengovila:

— Achil, Achil! Tako ne pojde več! Še le leto dni sva poročenja, pa me že zanemariš!

— Jaz?

— Da, ti. Saj sem dobro videla vse, kar si počenjal nočjo. Neprestano si kokedral in dvoril vsem damam, da, vsem, gospe Metivierovi prav tako kakor gospe Bonmemeinovi, nečaknji davčnega eksekutorja prav tako kakor sestrični preiskovalnega sodnika. Po vsej pravici trdim, da si tudi služkinjo zaljubljeno gledal...

— Valentina!

— Ne taji, mrcina grda! Ah, kako mi je mogla priti v glavo nesrečna misel, da sem vezla takega don Juanu človeka, ki ima na vesti samomore?...

Gospa Desbordes je bila mlada, vitka blondinka, sanjavili oči, z nečem teatralnim v vsaki kretnji. Kot hčerka enega največjih kapitalistov podprefektura, kot ena najbogatejših nevest si je izbrala moža, ki bi razbijal ženska srca prav snubačev, toda vse je odklonila. Nobeđen ni bil v očeh gospodinčne Valentine

Pred leti je odšel v Ameriko, kjer se je proslavil s svojimi pustolovščinami. Ustanovil je ligi zoper roditelje in znal se je spremno uveljaviti v ameriškem življenju. V Ameriki je tudi mnogo pisateljeval in se udejstvoval kot novinar. Njegovi dopisi berlinskemu listu o dekadenci newyorške družbe so vzbudili pozornost po vsem svetu.

Podlegel je tuberkulozi. Kokain in morfil ter nerедno živiljenje so strli odpornost njegovega telesa in ga spravili v prerani grob.

## Obletnica rusko-turške vojne

Letos v juliju praznuje slovenski svet 50letnico ruskoturške vojne. V aprilu 1877. po prehodu ruskih čet reko Prut, so moskovski listi razdostno oznanjali preporod slovanskega sveta, in zarjo velikega slovanskega dne. Vrhovni poveljnik turških čet Abdul Kerim se je sprva energično protivil ruskih četam. Še le v prvi polovici junija je začela ruska armada uspešno prodirati in zavzemati sovražne postojanke. Kmalu so zmagovite ruske čete zasedla vse ozemlje od Svištova do Gabrova in Turki so se moralni umakniti daleč nazaj. Na tem ozemlju je uvedel vodja panslavističnega pokreta v Moskvi knez Čerkaski novo administracijo. Ruska armada je po tej zmagi zasedla turško trdnjavo Nikopol in si zasigurala operacijsko bazo za nadaljnjo prodiranje. Zmagovito prodiranje turških čet je omajalo pozicije turške armade pod poveljstvom Sulejmana pa se in rešilo ogroženo Črno goro. Sredi julija je poslalo turško poveljstvo v Carigrad brzojavko, v kateri priznava, da je 18 ruskih polkov prekoračilo

Balkan pri znamen prelazu Šipka in da so se morale turške čete umakniti.

Zanimivo poročilo o ruski zmagi na tem prelazu je priobčil angleški list »Daily News«, ki je pisal: Junški čin generala Gurka pomeni vojni roman. Tako sijajne zmage zgodovina že dolgo nini zabeležila. Gurko je strel ključavnico na vrati, ki so doslej varovala Turčijo pred sovražnim napadom.

Zal je bil zmagoviti pohod ruskih čet na Balkan signal Angliji, da je nastopila proti Rusiji in ji s pomočjo Nemčije in Avstro-Ogrske ugrabila na berlinskem kongresu sadove zmage slovanskih čet.

## Razprava se je zavlekla

Požar justične palače na Dunaju je povzročil mnogo tragedij, imel pa je za posledico tudi razne komedije. V petek opoldne je vladalo med dunajskimi ženami veliko razburjanje, vse so nestrpno pričakovalo, da pridejo moži h kosišu. Moški sicer običajno pri kosišu niso točni, toda žene se zato, razen v izjemnih slučajih, ne razburjajo. V petek pa je bilo izjemno stanje. Razburjenje je zavladalo zlasti med ženami sodnikov, pravnikov in odvetnikov. — Moj Bog, morda je moj mož v justični palači? Nič se ne ve ... so tornale preplašene ženice.

Tako tudi žena nekega podjetnega odvetnika. Ta se je zjutraj v spremstvu neke »prijateljice« z avtomobilom odpeljal iz mesta. Še le tako-le okoli 14. se je spomnil, da bi bilo umestno oposoriti ženico, da naj počaka s kosišom. Telefonski pogovor je bil zelo zanimiv:

— Za božjo voljo, kje pa si? ...  
— Čemu se razburjaš, srček? Nahajam se v justični palači, razprava se je zavlekla ...

Razprava se je najbrž nadaljevala doma, toda kronika o tem molči.

## Katastrofalno neurje na Moravskem

Moravsko je zadela v nedeljo že druga elementarna nesreča, ki je povzročila ogromno škodo. Prva nevihta je divjala predzadnjem soboto tako, da si je prebivalstvo komaj nekoliko opomoglo, ko je že prihrumila druga strahovita nevihta. V Brnu je bilo več ulic pod vodo. Nastopiti so morala vsa gasilna društva, da so pomagala prebivalcem spravljati na varno njihovo imetje. Naliv je trajal celo uro.

Tudi druge kraje na Moravskem je neurje težko pripradelo. Največ škode je povzročila nevihta v krajih Ochoz in Krtina, kjer so bile hiše do oken v vodi. Zvezre so telefonirali iz Krtine v Brno po nujno pomoč. Vojaško poslovstvo je poslalo v ogrožene kraje tehnične čete, ki so morale delati vso noč. V okolici Ochoza je voda poplavila celo vas.

## Arhiv za kemijo in farmacijo

Te dni je izšla 3. št. pomembne revije, ki jo urejuje dr. V. Niegovan. Vsebine je pestre. Dr. Jovanovič, dolgoletni sodelavec mm. Curie v Parizu, obravnava svojo metodo kemičnega odvajanja radiotoriuma. Zagrebški gimnazijski profesor S. Mohorovičič navaja rezultate svojih raziskav o kemičnih sostojkih notranjosti zemlje in meseca. Profesor ljubljanske univerze Makso Samec podaja rezume svojih dosedanjih del o kemičnosti lignin-sulfido-kislino, prof. Plotnikov objavlja tekst svojega predavanja, ki ga je imel parkrat poziv v zagrebškem ljubljanskem vsečilišču. Navaja najnovejše podatke o valovih v eterju in njihovih različnih uporab. Tu je opisana tudi njegova nova metoda za pridobivanje močnih ultra-

vijoletnih žarkov, ki so ob njegovem predavanju v Zagrebu vzbudili splošno pozornost Iz arhiva razvidimo, da je eden njegovih prvih sotrudnikov g. E. Votoček, profesor na visoki tehnični šoli v Pragi, bil na tehniki v Brnu promoviran za častnega doktora tehničnih ved. Nadalje doznavamo, kako v inozemstvu cenujo znanstveno delo prof. Mohorovičiča, označuje ga za velikega geofizika in meteorologa ter enega najbrilljantnejših matematikov sodobne Evrope, čigar znanstvena raziskavanja so značila po vsem svetu, razen v Jugoslaviji. Arhiv nam javlja, da so nekateri aparati zagrebškega profesora Plotnikova kot važen za zgodovinski razvoj znanosti trajno razstavljeni v znamenitem nemškem muzeju za remek-dela prirodnih ved in tehnike v Monakovem. V kratkem posnetku je objavljeno predavanje, ki ga je imel inž. Kraičinovič v francoskem kemičnem društvu v sekciji Nancy o počeli za organsko elementarno analizo, ki jo je konstruiral prof. zgrebske univerze I. Marek. Inž. Kraičinovič je en tak aparat montiral v kemičnem laboratoriju vsečilišča v Nancyju. Dosegl so prispevali številna vprašanja v Nancy in Zagreb in z mnogimi strani se zahtevajo podrobne informacije o tem aparatu. Univerza v Nancyju in Parizu sta poslali v Zagreb svoje odpolance, da se na licu mesta seznanijo z Marekovo početjem. Iz Arhiva nadalje doznavamo, da je bilo od strani kemičnega oddelka zagrebške tehnične fakultete od l. 1920 do danes publiciranih preko 70 znanstvenih del pretežno v inozemskih znanstvenih časopisih. Končno se nam v Arhivu potrjuje žalostno dejstvo, da je kemični institut ljubljanske univerze, ki je dosegel slovel kot eden izmed naših znanstveno najbolj produktivnih institutov, reducirat z novimi proračunom do golema. To je nedvomno dokaz našega nerazumevanja in neupočouvanja pomena kemije za gospodarski napredki države in za našo narodno obrambo.

roki ga je gospa Desbordes prekinila:  
— Čemu si igral z menoj tako komedijo?

— Da bi ti bil všeč, da bi se zaljubila v mene. Ljudje so mi pravili, da imaš rado romantičnost. Hotel sem si uglediti pot do tvojega srca na ta način, da sem igral don Juana, o katerem pa v mojem značaju ni duha ne slaha. Hotel sem si prizoriti twojim ljubezen s tem, da sem glumil lahkoživca in razuzanca, dasi sem v resnici zelo daleč od obec.

— Nu... kaj pa Adelina Petrochi?

— Ta? Nikoli ji ni prišlo na misel, da bi se zaradi mene ustrelila. — Prisegam, da govorim čisto resnico.

— Kako mi moreš dokazati?

— Ta igralka je produkt moje fantazije. Vprašaj vse stare Parizane, poznalce gledaliških razmer, pa ti povедi, da Adelina Petrochi sploh ne eksistira in da nikoli ni eksistirala.

Po tej izjavi je planila mlada žena pokoncu. V njenih očeh se je zasvetil plamen gneva in zanicevanja.

Achil je skočil k nji in jo začel miriti. Pahnila ga je od sebe in mu vrgla v obraz edino besedo:

— Tepec!

Razumel je in povesil glavo. Zavedal se, da je prostovoljno in glupo izgubil v njenih očeh vse, kar jo je prikelapalo nanj. Valentina ga ni več ljubila.

## Originalne potrebščine za Opalograph.

Serveti in čista in druge potrebščine v drugih barvah in matrice za Gestetne Cyklostil

Lud. Baraga JUBLJANA Selenburgova 6 Telef. 2980

## MALINE

kupuje vsako množino tudi cele vagone tvrdka  
„ALKO“ družba z. o. z.  
oddelek brezalkoholne pijske Ljubljana, Kolize

## Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvrsjuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/l.  
Tovarna: Vič-Glince

## Srečke

Il razeda državne razredne loterie prepričamo subkolektorem, eventualno v komisijo proda po najpočitnejših pogodbah. Vprašanja na Jugomoske, Zagreb, Zrinjevac 20 pod Subkolektorom.

## Spominjajte se Tabora!

### Kopalne hlače

otroške majice in nogavicke v raznibarvanju damske nogavice, svilnati trakovi, srajce, kravate, palice, nabrbnike, d še milo, Odol, potrebščine za šivljive krojače, čevljarie, tapetnice, načeneče le pi

### Josip Petelinč

ob vodi bližu Prešernovega spomenika

Paula Segar, vdova profesorja, naznana v svojem in v imenu ostalih sorodnikov, da je njena srčna ljubljena, blaga sestra, gospa

## Ela Drabs'er roj. Schanda

zasebnica

v tork, dne 19. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažil svete vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 21. julija 1927 ob 4. uri popoldne iz hiše žalest Šolski drevored št. 2, na pokopališču k Sv. Krizu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v stolnici sv. Nikolaja v petek, dne 22. julija 1927 ob 10. uri dopoldne.

V Ljubljani, dne 20. julija 1927.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani



nepoznam

nikake utrujenosti  
ker vedno nosim

## Palma

pete!

FRANC PALME, Ljubljana-Celje  
je prevzel

glavno zastopstvo in zaloge tovaren

M. Gavrilovića sinovi d. d. Petrinja

in

TVORNIC ZLATOROG MARIBOR

vseh vrst, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah,  
peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo  
v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.  
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23